

Előfizetési árak:

Helyben:
Egész évre 6 korona.
Félévre 3 " "
Vidékre:
Egész évre 12 korona.
Félévre 6 " "
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

DEBRECZENI FRISS UJSÁG

Megjelenik:
mindennap
hétfőn és ünnep után
való napon is.
Hirdetések díjszabás
zerint.
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség: Kossuth-utca 16. szám.
Telefon 189. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények ide küldendők.

Főszerkesztő:
SAS EDE.

Felelős szerkesztő:
HARSÁNYI SÁNDOR.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13. szám.
Telefon 189. szám.

Előfizetések, hirdetések és reklámközlemények itt vétetnek fel.

Meghívó

a szabadelvűpárt 1-ső vá-
lasztó kerületbeli bizalmi fér-
fiaival által a „Bika“-szálloda
czukrász-termében folyó évi
szeptember hó 8-án d. e. 11
órákor tartandó országgyűlési

képviselőjelölést

előkészítő gyűlésre.
Debreczen, 1901. szeptember
hó 5-én.

Dr. Nagy Lajos
kerületi elnök.

A kényes kérdés.

Debreczen, szeptember 6.

A képviselőház kapui be-
zárultak. Mindenki lesi, várja
már most a belügyminiszter
ama rendeletét, a mely az új
választások idejére nézve in-
tézkedik. A választások ügye
foglalja le az egész ország
érdeklődését. Hát a mi a kér-
dést illeti; egyes helyeken
az alkotmányos küzdelem
hozhat meglepetéseket. De
együttesen véve a választá-
sok eredménye előre látható.
Ez az eredmény ugyanis
nem lehet más, mint a sza-
badelvűség fényes diadala.
Fényes diadallal, egységes
erőben fog a szabadelvűpárt
a küzdelemből kikerülni, any-
nyi bizonyos.

A képviselőház utolsó ülén-
sén ugyan Rakovszky István
ur megpróbálta, hogy ezt az
eredményt tőle telhetőleg meg-
híusítsa. Azt akarta, hogy
zürzavart támasszon a sza-
badelvűpártban. Ellentétet Széll
Kálmán és a liberálisok
között. E nemes czélja elé-
rése végett megkérdezte a
miniszterelnököt, mi az állás-
pontja a gönczi levél és a
nagyváradi beszéd között?
Melyiknek ad igazat? Ra-
kovszky ur ezt a kérdést ké-
nyesnek nevezte s bizonyára
azt hitte, hogy ezzel ugyan-
csak sarokba szorítja a mi-
niszterelnököt. Azt hitte, hogy
nem fog neki mindjárt fele-
lenni, vagy kitérő feleletet
ad; mindkét esetben pedig a
néppárt malmára hajtja a
vizet.

A néppárt vezére azonban
furfangos és rosszakaratu
számításában alaposan csal-
lódott. Mert Széll Kálmán
egyenesen nekiment a kér-
désnek és elmondotta nyíltan
és őszintén a maga véleke-
dését. Legelőször is kijelen-

tette a gönczi levélről, hogy
az nem a szabadelvűpárt
programja, hanem az orszá-
gos gazdasági egyesületé. A
*közösséget tehát a gönczi levél-
lel megtagadta.* A liberálisok
híveit ezzel újabban meg-
nyugtatta azzal a sok ráfo-
gással szemben, a mit reá
szórnak. Kifejtette azonban
azt is, hogy ő nem az ag-
ráriusok, sem a merkantilis-
ták programját magáévá
nem teheti, mert ő minden
gazdasági új harmónikus
fejlesztését tartja a kormány
feladatának. S nincs-e a mi-
niszterelnöknek ebben igaza?
Ha nem elfogult valamely
irányban, ha igazán liberá-
lis: beszélhetett volna más-
képen? Nem beszélhetett.
Ezzel bizonyította be, hogy
mélto arra a helyre, a mit
elfoglal, mert nem egy ér-
dekcsoport, nem egy foglal-
kozási ág boldogulását viseli
a szívében, de valóban az *or-
szágos nagy érdekek* előmozdi-
tásán törekszik.

Nem kételkedünk benne,
hogy a miniszterelnök eme
szavai teljesen megnyugtat-
ják, felvilágosítják a közvé-
leményt s csak elősegíti a
szabadelvűpárt egybeforrását,
növeli ott azt a harmóniát, a
mit neki eddig is elérnie si-
került. Mert hiszen az, hogy
a miniszterelnök a gönczi le-
velet elítélte, még nem je-
lentí a mezőgazdaság érde-
keinek elejtését. Ellenkezőleg
ismételten hangsúlyozzuk,
— hogy a miniszterelnök mező-
gazdaság, kereskedelem és
ipar arányos fejlesztésének
híve. Ő egyszerűen *igazságos*
— s igazságos elveit öröm-
mel üdvözölheti és követheti
minden jó hazafi.

Akadhatnak ugyan, a kik
azt fogják kérdezni, hogy ha
Széll Kálmán a gönczi pro-
grammal nem ért egyet, mért
nem nyilatkozik akkor úgy,
hogy ebből Károlyi S. gróf
kénytelen legyen levonni a
konzekvenciát? Erre az
aggodalomra is eleve megfe-
lelt a miniszterelnök. Utalt
arra, hogy ő egyelőre a
gönczi levelet nem tekintheti
csak akadémikus fejtegetés-
nek. S az ország meglehet
győződve felőle, hogy mihelyt
az akadémikus fejtegetést át-
akarják vinni a gyakorlatba,
Széll Kálmán ennek útját
fogja vágni. Erre garancia
egész multja, egész jelene,

minden szava és cselekedete.
Ezért is mondhatjuk, hogy a
zászlót, a mit ő tart a kezé-
ben: lelkesedéssel követheti
minden szabadelvű polgár;
ezért is jósolhatjuk meg,
hogy a küszöbön levő vá-
lasztásokon ez a zászló fényes
diadalt fog aratni.

TÁVIRATOK.

A király zirczi látogatása.

Zircz, szeptember 6. (Saját tudó-
sítónktól.) Ő felsége 3000 koronát kül-
dött kiosztás végett Fenyvessy fő-
ispánhoz, melyből 600 koronát Zircz
szegényei, 400 koronát a tűzoltó-
egylet és 2000 koronát az Erzsébet-
kórház kapott.

A király mostani veszprémmegyei
látogatásra nagy előkészületeket tett
ugy a vármegye, mint pedig a zirczi
apátság is. A merre Ő felsége a lövő-
gyakorlatok színhelyére megy. Ap-
lony, Rátóth községéig, onnan pe-
dig Hajmáskörig és Ósküig, az uta-
kat teljesen újra fedték és jó karba
helyezték. A munkálatokat már kö-
zel két hónapja, hogy megkezdték,
mert két helyen egész új utkészítés
vált szükségessé. Igen nehéz mun-
kát végzett ezzel a vármegye, mert
aratás idején nehéz volt a kellő
munkaerőt megszerezni, úgy, hogy
több munkást a szomszéd-vármegyék-
ből kellett rekvirálni. A munkálato-
kat a veszprémi államépítészeti hi-
vatal vezette Koltovszky megyei al-
ispán felügyelete alatt. Zirczen is
már hetek óta tatarozták a csinos
kis bakonyi város házait és első
sorban az impozáns szép kolos-
tort, mely a tizennyolcadik század
elején épült és barokk-stilusban épült
templommal van egybeépítve. Ő fel-
sége lakosztályát a kolostor déli ré-
szén rendezték be, mely kizárólag
Ő felsége személyes használatára öt
szobából áll. Az épület főhomlokza-
tának első emeletén, a bejárat feletti
császár-termet a hozzátartozó szo-
bakkal Ferencz Ferdinánd főherczeg
számára rendezték be, a kolostor
első emeletének templom-felőli részét
pedig Frigyes főherczeg, Beck báró
táborszernagy és Kropacsok tábor-
nok foglalják el. A kolostor második
emeletét teljesen a ciszterciták re-
mek könyvtára tölti be. A kolostor
legelső tagolatában csak Vajda Ödön
zirczi apát lakik. Két szobát külön-
ben itt is az udvar számára rendez-
tek be, míg a rend tagjai mindnyá-
jan kiköltöztek a kolostorból. A di-
szító munkálatok befejezését nagyon
hátráltatta az eső, mely különösen
tegnap egész nap esett.

Zircz, szeptember 6. (Saját
tudósítónktól.) A király reg-

gel fél hétkor ment Zirczről
a katonai lögyakorlatokra,
Ferencz Ferdinánd főherczeg
kiséretében. A merre Ő fel-
sége fogata elhaladt, az ut-
szélen várakozó lakosság
óriási, zajos ovációban része-
sítette. A Rátót melletti ma-
gaslaton a király egy külön
e czélra felállított emelvény-
ről szemlélte az új ágyuk
próbálódéseit. A gyakorlat-
nak délelőtt tizenegy órákor
lett vége, midőn Ő felsége
vissza hajtatott Zirczre. Ő
felsége a mai gyakorlatok
fölött legnagyobb meglege-
dését fejezte ki.

Egy község lángokban.

Nyiregyháza, szeptember 6.
(Saját tudósítónktól.) Devecser
községben óriási tűz dühög.
Eddig tizenöt ház, számos
melléképület és rengeteg ta-
karmány eléget. A tüzet le-
hetetlen lokalizálni, az óriási
szél az egyik utcából a má-
sikba hordja a szikrákat.

A francia-török konfliktus.

Konstantinápoly, szeptember
6. (Saját tudósítónktól.) Bapst
francia követségi tanácsos
Delcasse külügyminisztertől
újabb utasításokat kapott, a
melyek szerint tekintettel a
francia kormánynak már
ismert feltételeire semmi ok
sincs arra, hogy Bapst elfo-
gadja Tevfik basa török kül-
ügyminiszter meghívását a
feltételek formulálására. Ha
azonban a porta kívánja,
írásbeli közleményeket küld-
het Bapst követségi tanácsos-
nak.

Megőrült egyetemi tanár.

Bécs, szeptember 6. (Saját
tudósítónktól.) Pülát Román dr.
egyetemi tanárt, a ki Lem-
bergből ideérkezett, hirtelen
megtévelyedése miatt gyó-
gyító-intézetbe kellett szállí-
tani.

Az idegenek kártalanítása.

London, szeptember 6. (Saját
tudósítónktól.) A dél-afrikai
kártérítési követeléseket tár-
gyaló bizottság tegnapi ülén-
sén Lusada osztrák-magyar
megbízott panaszkodott Da-
vies johannesburgi rendőr-
biztos levelének időelőtti fel-
olvasása miatt. A levél rész-
leteket tartalmazott a johan-
nesburgi összeesküvésről és
egyik ügyfele. Priester érde-

Kávéház átvétel!

geimet mindennemű kávéházi italokkal és egyenesen termelőktől bevásárolt boraimmal szolidan, olesón és figyelmesen kiszolgáljam. — Nappal úgy mint éjjel olosó biliárd. — Fővárosi és helybeli lapok.

„Erzsébet“

hol is egyedül törekvésem mindig csak az leendő, hogy vendé-

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy az kávéházat a Kossuth- és Battyáni utca sarkán a mai napon tulajdonomba átvettem, hol is egyedül törekvésem mindig csak az leendő, hogy vendé-

Magamat a nagyérdemű közön-
ség szíves pártfogásába ajánlván ma-
radtam teljes tisztelttel
Fürst (Albert) Béla
kávés.

keire káros közléseket foglalt magában. Priester határozottan visszautasítja az ellene emelt vádat.

A képzelődés halottja.

Aki előre megjósolta halálát.

— Saját tudósítónk távirata. —
Debreczen, szeptember 6.

Igazán csodálatos esetről ad hírt *nagyváradi* levelezőnk. Egy *biharpüspöki-i* parasztagda előre megjósolta halálát. Precízül megmondta a napszakot, az órát, mikor el fog fogyni belőle az élet s a szomorú jövődőlgetés pontosan beteljesült.

A „Lélekidomár“-ban, Jókai Mór, a magyar nemzet legnagyobb mesemondójának csodálatos regényében van egy alak, egy átszellemült lelkű, képzelődő leány, ki előre elkészítette koporsóját, halotti köntösét.

G. Szabó Imre 83 éves, püspöki-i parasztagda már tizenöt évvel ezelőtt megcsináltatta koporsóját s e hosszú idő óta ott volt szobájában, mindig szeme előtt a feketére mázolt mentomori.

— Minek az a koporsó bátyám? — kérdezték tőle az ismerősei.

— Hogy ne találjon készületlenül a halál — felelte Szabó.

S egy vasárnap, a templom után elmondta mindenkinek, hogy látomása volt. Megjelent előtte az Ur s így szólt: Mához egy hétre magamhoz veszek.

S bizonyos időnként újból elbeszélte Szabó, hogy az Isten ekkor és ekkor érte jön.

A faluban kezdték bolondnak tartani Szabót s már nem is törődtek vele. De Szabó továbbra is csak fantazmagoriának szentelte magát. Földje, háza pusztulásnak indult, megkárosították, meglópták utonutfélen, bánta is ő. Belelekedt a koporsójába — fejénél, lábánál gyertya égett — behunyta szeméit s várta, hogy jönnek érte a többiek.

A múlt héten felkereste összes ismerőseit s elbucszott tőlük:

— Szeptember 5-én fogok meghalni — állította mindenki előtt a legnagyobb határozottsággal.

Reggel még látták s tegnap délelben tényleg élettelenül találták koporsójában. Olyan egészséges ember volt, mint a makk, nem volt annak semmi baja soha. Azt hiszik, hogy a sok képzelődés ölte meg.

Leányanak gyilkosa

Az apa szerelme.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, szeptember 6.

Szinte hihetetlen esetről értesít bennünket eperjesi tudósítónk. Egy apáról szól a tudósítás, aki 14 éves leányába volt szerelmes és minthogy a leány nem értette meg ezt a szerelmet, tegnap revolverrel lelőtte.

Minárócz sárosmegyei községben történt a dolog. Hlivják Péter odaváló lakos a falu egyik legvagyonosabb embereihez tartozik s feleségével is a legjobb viszonyban élt. Az asszonyt azonban három hó előtt elragadta a halál s a gazda egyedül maradt Mariska nevű 14 éves leányával. A leány fiatal kora daczara erősen kifejtett gyönyörű teremtés volt, akiért az egész falu fiatalága versengett. Szinte boldog volt az a legény, akinek Mariska egy szót szólt.

Az apa neje halála után buskomor lett, keveset erinkezett falubeliekkel.

Örökösen odahaza ült, úgy, hogy az utczán alig lehetett látni hetenkint egyszer is. Azt susogták a faluban, hogy már nincs rendjén az esze.

Leánya pedig dolgozott, anyja és apja helyett elvégzett mindent, ami a ház körül szükséges. Munkálkodásai közben mindig körülötte forgott az atyja s folyton azt kérdezte tőle, hogy szereti-e őt, de nem úgy mint apát hanem mint más valakit?

A leány elmosolyodott a kérdésen és azt felelte, hogy nagyon szereti.

Tegnapelőtt ismét azt kérdezte az apa leányától, amire a leány kurtán azt felelte, hogy most dolgoz, van majd máskor.

Erre Hlivják Péter revolvert ragadott és egy jól irányzott golyóval eltalálta leányát. A szerencsétlen leány azonnal szörnyet halt, mert a lövés a szívet találta. Az apát azonban elfogta a csendőrség s bezsárolták az eperjesi törvényszék fogházába. Kihallgatásakor olyan zavaros feleleteket adott s olyan összevisszásan beszélt, mint egy órult. A törvényszéki orvos aztán meg is állapította rajta a töbolyodást. Egyelőre az eperjesi kórházban ápolják, míg az ország valamelyik töbolydájába való felvétele iránt intézkedik a törvényszék.

DEBRECZENI ÉLET.

Samu-Samu = 1 Samu.

A képviselőválasztási izgalmak közepette, ime gondoskodunk olvasóközönségünknek egy kis kellemes szórakoztatásról is; egy kis számtani fejtőrőről, hogy miként lehet az, hogy Samu -|- Samu, tehát két Samu, mégis csak = egy Samu?

Olvasóink iránti köteles tiszteletből nem tűzünk ki a számtani fejtörő megfejtésére semminemű díjat, holmi csebecsét, ingaórát, tajtékipipát, rémregényt, vagy olajfestményt, hanem a fogós számbeli műveletet — a mi egyébként nem tartozik a magasabb matematikai tudományhoz — itt nyomban magunk fejtjük meg s eleve is kijelentjük, hogy matematikai munkatársunk mennyből boldogságára esküdött, hogy az alanti megfejtés — helyes. Tehát ismételjük a thezist:

Samu + Samu = egy Samu.

A debreczeni függetlenségi pártnak van egy Samuja, a kit rajongó lelkesedéssel vesz körül; a debreczeni szabadelvűpártnak is van — azaz csak volt egy Samuja, a kit — nem rajongó lelkesedéssel vett körül: ez tehát a két Samu. A nem rajongó lelkesedéssel körülvett Samu esztendőnk hossza során át hajszolta, csak hajszolta a népszerűséget, kerülgetett csapat, papot, lapot, különösen az utóbbit, de hasztalan, az áhitott népszerűség, a mi jó magyarul azt jelent: *pozíció*, örökösen bujkált előle s a párt nem lelkesedett iránta rajongóan. Pedig milyen jó dolog ám az ügyvédi prakszishoz az a kis lelkesedés — gondolta a mellőzött Samu. Lám a konkurrens, a másik Samu kövérebb talajban vetette meg a lábát. Odaát a frázisok virágos mezején, illatosabb a fűszál, balsamosabb a levegő, gyémántosabb a gyöngyharmat, melegebben süt a nap, bujában ténnyésznek a nagyságok, — hát egyszerűen lelépett a szabadelvűség kopár mezejéről, a hol nem teremtek számára babérok s odafurakodott az ellenpárthoz sűtkérezni — a rossz nyelvek szerint irigykedve — sűtkérezni a másik Samu, a nagy Samu glóriájában...

De vajjon csak sűtkérezni ment-e oda a mellőzött Samu, a ki nagyon jól tudja mi a — ravasz fondorlat? Hm, bajosan! Mert a szabadelvűpárt néhai Samuja különös nagy zajjal huzcolta át új elveit az új kvartélyba. Minek az a nagy zaj? Hisz a nemzetipárt annak

idején Apponyistól, Horánszkytól szerényebb, kimértebb léptekkel vonult be a Lloyd-klubba, mint a mi — egyébként mélyen tisztelt — Samunk a függetlenségi pártba.

Nohát ennek is megvan az értelme. A pozíciót esztendőnkön át koplalt Samu, ugylátszik, biztosra utazik. Minél nagyobb a zaj, annál több a reklám. Ha elveinket ellicizitáljuk, hadd peregjen a dob — nem a közönséges falusi dob, hanem a reklám nagydobja... A Horánszky szépsi üzenete, a Tisza nagyváradi szózata, a Károlyi gönczi levele után milyen fenomenális, milyen impozáns, milyen amerikaias reklám a debreczeni „nyílt levél” a husz esztendeig mellőzött Samunak... Hiszen, ha az a másik, az a — nézete szerint — szerény és nem pózoló Samu, ily nagyra nőhetett nagy szerénysége mellett, milyen Góliáth-á fejlődhetnek ott, ama kövér talajban, az — élelmes Samuk?!

Ez nekem való talaj — gondolta Samu — és megírta a „nyílt levelet,” mert zárt levélben elveket elparentálni, igazán nem érdemes ma, a XX-ik században.

Csakhogy a szabadelvűpárt néhai Samujának a számitása nem mindenben helyes. Ez egyszer rosszul állította fel a tételt, mert a zajtalan, de a nagy Samu önkéntelenül is elnyeli a zajos Samut — s hogy én is bibliai idézettel éljek, becsánat, nem Mózes — hanem elnyeli, mint Faráó hét sovány tehene a hét kövér tehenet. Így van megfejtve számtani fejtörőnk, hogy Samu -|- Samu = egy Samu, t. i. marad odaát is csak az eddigi, a szeretett Samu.

A „megizmosodott” függetlenségipárt verebei pedig bánatosan csiripelik:

— Még egy ilyen Samu — s elvagyunk veszve.

(H.)

UJDONSÁGOK

* **Az országos magyar dalár-egyesület beállása és a vidéki dalosszövetségek.** A debreczeni dalegylet nagyérdemű és a dalegyletek életében, azoknak fejlődésében hervadhatlan babérokot szerzett Lengyel Imre, mint az országos magyar dalár-egyesületnek is volt elnöke több mint másfél évtized előtt elkészített alapos indokolással kinyomtatott, a hazai dalos egyesületekhez szétküldött emlékiratában kimutatta azt, hogy az országos magyar dalár-egyesület a mai szervezet mellett, nem maradhat fenn, de akkor a kiváló szó nem vezetett sikerre. Később beállták a hazai nagyobb központok az emlékiratban foglaltak nagy horderejét, egymás után alakult a dunántúli, délmagyarországi, tiszavidéki kerületi dalos szövetség. Legújában pedig a Szegeden megjelenő „Vidéki zeneközönség” és „dalművészeti szaklap” a következő felhívást teszi közzé:

Meghívás. A Szegedi polgári dalárda f. évi szeptember hó 8-án délelőtt 11 órakor a városi zeneiskola termében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyület működő és pirtoló tagjai meghivatnak. * Tárgy: Az O. M. D. E. kötelékéből való kilépés és az „Alföldi magyar dalos szövetség” megalakítása. Szeged, 1901. augusztus hó 31-én. Polgár László-elnök. Szógi Gyula, alelnök. Halász Gyula, jegyző.

* **Letartóztatott bankpénztáros.** Budapestről telegrafálja tudósítónk: Meg júniusban történt, a mint akkor meg is írtuk, hogy az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen, hogy a terézvárosi fiókosztályában, az Andrássy ut és Váczi-körút sarkán, 11933 korona 95 fillért elcsikkasztottak. A hiányt június hó 27-én fedezték fel és a rendőrség nyomában megindította a vizsgálatot

A gyanu Lamotte Vilmos, budapesti születésű 35 éves nős pénztárosra irányult, a ki a terézvárosi fiókban volt alkalmazva. A kihallgatás során Lamotte kézi könyvével azt bizonyította, hogy a hiányzó pénzt tévedésből kifizette. Június 27 én egy E. J. betűs takarékpénztári könyvre 120 korona 55 fillért kellett volna kifizetnie és ehelyett 12055 koronát fizetett ki. Lamotte a sikasztás vádjá annyira megtörte, hogy a vizsgálat megindítása után pár napra öngyilkosságot kísérelt. Hernád-utcai lakásán vizipuskával a szájába lött. Súlyos sebével a Rókus kórházba került a hol két hónap alatt teljesen felgyógyult. A rendőrség tegnap a felgyógyult pénztáros letartóztatva és átkísörtette az ügyészséghez. A rendőrség nem tudta megállapítani, hogy ki volt az, a ki az E. J. betűs takarékpénztári könyvvel a 120 korona 55 fillér helyett 12055 koronát vett fel tévedésből.

* **A nőipariskola megnyitása.** A debreczeni jótékony nőegylet államilag segélyezett nőipariskolájában tegnap nyitották meg a tanévet. A megnyitáson ott voltak: Veressné Szatmáry Teréz urasszony, nőegyleti elnök és a tantestület. Az egybegyűlt növendékekhez Koncz Ákos titkár intézett buzdító beszédet, szivökre kötve a növendékeknek a szorgalmat, példás viseletet s a női erények követését. A beszéd után Kubek Erzsébet igazgatónő felolvasta a fegyelmi szabályokat, majd Veressné Szatmáry Teréz urasszony inette szeretetteljes szép szavakkal kötelességeik teljesítésére.

* **A tízforintos jegyek bevonása.** Az osztrák-magyar bank főtanácsának legutóbbi ülésén tett kijelentés szerint szeptember elején a régi tízforintos jegyek bevonására vonatkozó rendeletet fognak közzétenni. E jegyek pótlása tudvalevőleg már t. valy megkezdődött, amikor is a huszkoronás jegyeket becsátották ki, most pedig a huszkoronás jegyek a tízforintosokat teljesen ki fogják szorítani és a tízforintosok a forgalomból véglegesen eltűnnek. A pénzügyminiszter ennek folytán rendeletet fog kibocsátani, amelyben a tízforintos jegyek bevonását szabályozza: egyidejűleg az osztrák-magyar bank is hirdetményt fog ezen ügyben közzétenni. A két tízforintos jegyeket 1881. évi január 3-án becsátották forgalomba. Ezek voltak az első tízforintos jegyek, amelyeket az osztrák-magyar bank adott ki, a miután a korábban forgalomban volt tízforintos jegyeket a nemzeti bank becsátotta ki. A bevonás természetesen nem történik egyszerre. Egy évig bizonyára a bank fogadja el majd azokat fizetés gyanánt, azután bizonyos ideig átváltja azokat törvényes fizetési eszközökre, míg idővel a beváltásra vonatkozó mindennemű kötelezettség meg fog szűnni. Forgalomban különben sem soká lesznek azért, mert nagyrészt máris a banknál van és a bank a befolyó jegyeket már nem adja ki, hanem visszatartja. Ami a huszkoronás jegyeket illeti, forgalomban valami soká már ezek sem lesznek; a kész fizetések fölvételekor ugyan-ezek is eltűnnek a forgalomból. A kész fizetések fölvétele után ugyanis a bankstatum szerint a legkisebb jegy 50 koronáról fog szólni.

* **László főherceg emléke.** Ma van a hatodik éve annak a szomorú eseménynek, hogy László főherceg, József főherceg ifjabbik fia, az algyai erdőben kapott sebébe belehalt. A szomorú évforduló alkalmából, mint budapesti tudósítónk telegrafálja, ma reggel Kanter Károly, a királyi palota apát. plébánosa, gyászmisét mondott a várbeli Szent István templomban, a hol nagyszámú résztvevő közönségen kívül testületileg jelentek meg József főherceg udvarának tisztviselői.

* **Kórházegés.** Mint *miskolczi* tudósítónk jelenti, az ottani *Erzsébet* kórházban tegnap este nyolcz óra tájban, eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, mely a hátsó épület padlásán keletkezett. A tűzoltóság teljes apparátussal kivonult a vész színhelyére, de mire megérkeztek, a kórházi személyzet már lokalizálta a tüzet. A betegek között nagy féltelmet keltett az eset. Emberéletben nem esett kár.

* **Az országos magyar daláregyesület központjának bomlása.** A következő sorokat vettük: Tisztelettel van szerencsénk közölni, hogy a kassai dalversenyen történtek miatt az O. M. D. E. kötelékéből a mai napon kiléptünk. A „Törökvs” dal- és önképző-egylet.

Im láthatják központi nagy férfiak, hogy még a főváros sem akceptálja az önképző eljárást, azok, kik ha takarni lehetett volna, mindenképen a fővárosi dalkörök megtették volna s mint láttunk, az „Aczóhang”, a „Törökvs” kiváló fővárosi dalégletek kiléptek s velünk együtt mind a többiek ott fogják hagyni a központot. Ezek alapján már csak a vidéki dalégletek vannak sorban, hogy szintén kilépjének a kötelékéből s megalakítsák a vidéki kerületeket. A kerületi rendszerrel el-tűnik a földszinéről egyszer s mindenkorra a központi vezetés. A kassai dalünnep utolsó játéka volt a központnak, a *temesváriak* örülhetnek, nem lesz alkalmuk a jóból, ha tudták volna, nem jött volna oly szives meghívás.

* **Pénzváltás a jegybanknál.** Figyelmeztetjük az olvasót, hogy e hó 2-ától kezdve az Osztrák-Magyar Bank minden bankintézet köteles mindennemű pénznemet — kivéve bankjegyek ellen aranyat — tehát aprópénzt is, mindenkinek felváltani. Eddig a bank kizárólag saját jegyeit váltotta fel és az országban csak egy néhány adóhivatal volt köteles államjegyeket és aprópénzt felváltani. Most az egész pénzváltó forgalmat, olyan helyen, ahol bankintézet létezik, az Osztrák-Magyar bank vállalta magára. Felváltandó nagyobb összegek és különböző pénznemek külön e célra a bankintézeteknél kapható jegyzékek által nyújtandók be.

* **Szell Kálmán az öreg honvédekért.** Szell Kálmán miniszterelnök, kinek jóindulatát az öreg honvédek már annyiszor tapasztalták, most körlevelet intézett a honvédegyletekhez, melyben a nyugdíj elnyerésének megkönnyítéséről rendelkezik. Hír szerint különben a 48-as honvédek — monstre-deputációval készülnek megköszönni a miniszterelnöknek az utóbbi időben irántuk tanúsított jóakarátát.

* **A közönség érdekében a debreczeni légszesz világítási vállalat igazgatósága igen üdvös átiratot intézett a rendőrséghez, a melyben kéri, hogy a légszeszt fogyasztó közönség figyelmé felhívassék azon körülményre, a mely már nemcsak nálunk, de másutt is sok kisebb-nagyobb baleset és szerencsétlenségnek volt már indító oka, megtörtént ugyanis nagyon gyakran az, hogy ha a világításnál valami zavar fordult elő, hogy avatatlan emberek nyultak akár a légszesz órához, akár a világításhoz tartozó szerelvényekhez s ennek következményei természetesen kiszámíthatatlanok voltak. Most tehát ugy a világítási vállalat, mint a rendőrség ezuton is felhívja a légszesz fogyasztó közönség figyelmét arra, hogy ha a világítás, vagy a szerelvényekben rend-**

ellenességet tapasztalának, vagy vennének észre, tudassák azonnal a vállalattal, a ki aztán az akadályok elhárítása iránt azonnal intézkedni fog.

x **Egy jó házból való fiu** tanulónak felvétetik Mayer János kézműáru üzletében, gróf Degenfeld-tér 11-ik szám.

x **Általános közkezdveltségnek örvendő uri divat üzlet** Debreczenben Kistemplom mellett. Az **őszi, valamint iskolai idényre** igen szép és olcsó újdonságok érkeztek u. m. férfi- és fiu kalapok, ingek, gallérok és nyakkendők, cipők, harisnyák, alsó ruhák és több másféle e szakba vágó czikke, melyeket feltűnő olcsó szabott árban ajánl **Fekete Jakab uri divat üzlete** Debreczenben.

x **Legégszesebb ital az ebés-ártézi forrás viz.** Fűszerüzletekben, kávéházak, vendéglőkben kapható. **Főraktár: Piacz-utca 7. szám.**

SZINHÁZ és ZENE

A becsületbíró.

A 100 aranyos Teleky-díjjal jutalmazott szomorú játék 4 felv.-ban.

Irta: Zivuska Jenő.

A Nemzeti Színház mai premiérje.

Régen keltett pályamű olyan nagy feletűnést, mint a becsületbíró, a melyről a több, mint két év előtt pályázat után Rákossi Jenő olyan magasztalólag írt, hogy az idegen szerű Zivuska név egyszerre a legismertebb lett az irodalomban.

Erről a legújabb drámáiról tudni kell, hogy fiatal erdész és két év előtt még valamely határszéli erdő sűrűt járta a legsötétebb ismeretlenségben. A becsületbíró akadémiai sikere egyszerre reá irányította Darányi miniszter figyelmét és Darányi a kiről hevesen tudja, hogy poétikus lelke van és a legrajongóbb idealisták egyike, azonnal felhozatta a miniszteriumba. Zivuska azóta a fővárosi életet tanulmányozta és esendesen, szerényen várta pályaművének a színrehozatalát. Ez végre ma megtörtént. És tegyük mindjárt hozzá, hogy érdemes, tehetséges embert juttatott sikerhez, sőt talán diadalhoz. De ezt ma még eldönteni nem lehet. De a közel jövő megmutatja.

A darab a XX-ik században játszik egy olasz városban.

Visconti (Ivánfi) leánya Brigita (Hetyey) menyasszonya Francesco tanácsosnak (Mihályfi) a ki forró szerelemmel van arája iránt. Francesco tetőtől talpig becsületes férfi, a kinek sok irigye és vetélytársa van.

Ezek között Bálint (Gyenes), Brunó (Dezső) és Lorenzó (Mészáros). Különösen pedig Bálint, a ki Brigita kezére is vágyik annak ellenére, hogy Nátán (Szacsavay) a zsidó kereskedő leányának Thirsának, (Török Irma) titkon megesküdt férje.

Nátán elpanaszolja Francesconak, hogy nem minden ember karakter, a ki annak látszik. Ime Leturió, az ünnepelelt hős és dalia, a tekintélyes patriczius 100 aranyat lopott ki a pénztárából a szemé láttára. Francesco ezt lehetetlennek tartja, de Nátán megesküszik és Francesco többé nem kételkedik a becsületes zsidó szavában.

Viscontinál táncostély van és a mikor Brigita egyik tánczát Leturióknak igéri, Francesco megborzad és tiltakozik ellene. Tanuja a jelenetnek Bálint és Bruno, a kik ingerkedve kipattantják Francesco gyanuját. Leturió, a kit a szinfalak előtt nem láttunk, a vádra megöli magát, Francescót mégis a bíróság elé idézik, hogy feleljen a vádjaiért. Francesco Nátán zsidóra hivatkozik, a kivel azonban Bálint elhiteti, hogy Francesco az ő leányának, Thirsának a kedvese. Miután azonban az

elvetemült ember, a ki legjobban tudja, hogy vádja hazug, hiszen ő férje Thirsának, a ki rajongással szereti őt, — mégis valószínű gyanúkat tár elő. Nátán a bíróság előtt nem vall Leturió ellen és ezért Francescót száműzésre ítélik.

Francesco lelkében megrendülve nagy viharban hajóra akar szállani, a midőn meglátja, hogy Bálint, gyűlölt ellensége arájának udvarol. Hirtelen dühében leszurja vetélytársát Nátán háza előtt. Thirs látva, ezt, kirohan és férjét átkarolva segítségért kiált.

Ekkor tűnik ki, hogy Bálint esküdt férje Thirsának. Nátán megrendül és a bírósághoz fut, a hol Francesco újból jelentkezik.

— Most már ítéltetek el, mert valóban bűnös vagyok. Nátán bűnbánólag felfedi Leturió bűnösségét, tolvajlását és kegyelemért esd Francescót számára, a kit azonban a gyilkosságért halálra ítélnék.

A börtönben pedig mérget iszik épen akkor, a mikor a bíróság előtt, kiderül az ő ártatlansága és Bálint bűnössége. Végső szava az, hogy kegyelmezenek meg a zsidóknak, mert az ártatlan.

— És Nátán ajka ily asiómára fakadt: — Ne gyűlöljödtek őh emberek, hiszen olyan rövid az élet, hogy azt elkeseríteni a legnagyobb bűn és vétek, szeresétek egymást s ezzel Istennek tetsző cselekedetet műveltek.

A darabnak határozottan nagy hatása volt. Szacsavay Mihályfi és Török Imre erejük legjavát nyújtották, hogy a fiatal szerzőt sikerhez juttassák, a mi sikerült is nekik.

Beöthy László, a fiatal igazgató mindent elkövetett, hogy a fiatal magyar szerző első kísérlete méltó keretben kerüljön színre és ezért elismerés illeti őt.

Gondossága és buzgósága legfőbb garanciája a Nemzeti Színház újabb fényes korszakának.

NYILTTÉR.

Táncztanítási jelentés!

Alföldy Károly
táncziskoláját szeptember hó 14-én megnyitja.

Beiratkozásokat elfogad bármely időben, lakásán **Péterfia-utca 2. szám.** Saját ház.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Osókolom a kezsit lábát...**
Ezzel a szokásos üdvözlései lépett be egy leginkább cigányokból álló karaván folyó év június 3 án *Nyitrai* Istvánné *b. újdárosi* tanyájára, liába kapkodott Nyitrai asszony a sütőlapához, a sodrófához addig addig osókolgatták a ruhája szegélyét és mondták a jövendőt a homloka ránczaiból, míg ráállott arra is, hogy Horváth Milka a markában szorongatott füstös ördögbi-liából elmondja a szerencsését, míg azonban ez tele szájjal regélte a jövő boldogságot, azalatt Trokár Szelenoz, Babók és Trokár Julesa, meg Trokár Tyezsza és Aranka gondoskodtak arról, hogy a konyhából eltűnjön Nyitraiának hamarjában eltűntethető holmija s egyenként onotak ki a pitvar ajtón, míg végre azután Horváth Milka is kánforra lett. Nyitrai né is hamar észbe kapott, üldözni kezdte őket és szerencsére két esendőr a velük szemközt futó cigányokat letartóztatta. A helybeli kir. törvényszék a hivatalnokok közül ma hármat 2—2 havi, kettőt pedig egy-egy havi börtönnel büntette el.

§ **A kabal apagyilkos.** *Rácz Antal*, a ki f. év január 21 én édes apját *Rácz Istvánt* oly kegyetlen módon meggyilkolta, törvényszékünk esküdt bírósága által 14 évi fegyházra ítéltetett, daczára annak, hogy védelmébe dr. Kardos Samu hatásos védő ügyvéd nemcsak ékesszólásának, de jogi tudásának összes erejét is bele ölte s a meghozott ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be, a curia azonban az esküdtbíróság ítéletét és eljárását találta helyesnek s a semmiségi panasz elvetésével az apagyilkos 15 évi elíteltetését kimondó esküdtbírósági ítéletet jogerőre emelte. Az apagyilkos a legközelebbi napokban büntetésének eltöltése céljából valamelyik országos fogházba fog szállíttatni.

REGÉNYCSARNOK.

A mit az éj betakar.

Angol regény.

Irta: Miss Bradton.

130

Történetesen találkoztak Wapping körül egy utcában.

Duncombe kapitány igen megörült e találkozásnak és követelte, hogy Jernám György haza kísérje egy kis „harapni valóra.”

A kis „harapni való” pompás lakomává nőtte ki magát, mert mrs. Mugby sokat tartott jó hírnevére mint szakácsné és gazdasszony, s legszebb diadalai közzé tartozott, a aránylag rövid idő alatt pompás ebédet vagy vacsorát készíthetett.

Zsuzsika, ki legszebb fejkötőjét vette fel, szolgált az asztalnál.

Rózsa atyja mellett ült, vacsora alatt s vacsora után, miután az ablakredőket lebocsátották s a lámpát meggyújtották, Duncombe kapitány egy nagy japáni edényben puncsot készített még pedig olyan puncsot, melynek vegyítési titkát kizárólag ő bírta.

E kis vacsora s a kedélyesen eltöltött est ép oly alkalmas volt annak bebizonyítására, hogy a családi együttlétnek mennyi kellemei vannak. Jernám György sokkal hosszabb ideig nélkülözötte a családi örömeket, semhogy e vendégszerető ház üdítő befolyást kétszeresen ne érezte volna.

Duncombe kapitánynak régi barátja társasága szintén nagy élvezetet nyújtott s oly felfrissítő volt reá nézve, mint a tengeri levegő a tengerész mellének, ki egy izben szokatlan sokáig időzött a szárazon.

— Ki nem mondhatom önnek, Jernám, mennyire örülök, hogy valahára ismét egy régi cimborával együtt lehetek, mondá Duncombe. Igaz ugyan, hogy én és Rózsikám itt kellemes életet folytatunk, de mindamellett kissé unalmas dolog olyan embernek, ki élte javát a tengeren töltötte, folyvást szárazföldi vakondok társaságában élni. Rózsikám, hogy valahogy szárazföldi emberbe ne bolondulj, mert biz isten akkor kénytelen lennék kitagadni téged — szólt leányához fordulva.

Duncombe Rózsa kisasszony természetesen elpirult a beszédnél, mint tizennyolcz éves leányok rendszeren elpirulni szoktak, ha kiházasításuk lehetőségéről hallanak beszélni.

(Folytatjuk.)

Laptulajdonos: **Osokonal-nyomda.**

Magyarország leghíresebb
dósnő-gyógyforrasat a

Bikssádi gyógyit mint
a drága
Selters. A

Sztojikai asonos a
karlsbadival.

Bérlők: **Almer Lajos és Károly**
Nagybánya.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óriási

választék
férfi-, női és gyermekcipőkben
1 fttól kezdve.

Gyönyörű férfi ingek fehér és
színes 1 forint 08 kr.-tól.

Divatos férfi kalapok
80 krajczártól feljebb

Nyakkendők, nap- és esernyők,
blousok, miederek, harisnyák stb.
minden elfogadható árban

Székely Jenő és Társa

Piacz és Miklós utca sarok.
Gallérok darabja 10 kr.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más
ideges állapotba szenved, kérjem
írattott, ingyen és bérmentve kap-
ható a baltai gyógyszerár állai
Majna Frankfurt.

Általánosan el van ismerve és
bebizonyult tény, hogy:
elegáns, szép, olesó és tartós ruhát
Debreczenben csak

Neumann M.

Magyarország legnagyobb és legrégebb
férfi-, fiu- és gyermekruha
áruházában vásárolhatunk.

Telep: Főtér, a magyar
kir. postával szemben.

Alapított 1845-ben.

Minden nemű iskolai szerek
 legolcsóbban beszerezhető
 a „Csokonai”-papírkereskedésben.

Minden
háziasszony
és anya

üdvözölhető, aki az egészség,
takarékoság és jóízre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-malata kávé (mely
csak az ismert eredeti
csomagokban valódi) hasz-
nálja.

Üveg és porcellán áruház.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel felhívni, hogy
ujjonnan berendezett üzletemet megnagyobbítva, melyet a mai kor
igényeinek megfelelőleg átalakítottam s a legmagasabb követelmé-
nyeknek is megfelelő árukkal berendeztem, becses pártfogásába
ajánlani.

Dusan berendezett raktár áll a n. é. közönség rendelkezésére,
olesó árban, az alább felsorolt cikkekből u. m.

Legfinomabb karlsbadi-, ét-, thea, kávé-, mokka- és mosdó-
készletek.

Majolika-, fajence- és üveg ozsona készletek.
Ebedlő-, salon, kerti, asztali- és függőlámpák.
Berndorfi, alpaca és china ezüst evőeszközök.
Tükör-, kép és fali díszítések.
Magyar és francia asztali üvegekészletek.
Légmentesen elzárható befőttes, ugorlás és lekváros üvegek.
Chinaezüst gyertyatartók, girándelok, díszállványok és aján-
dék tárgyak.

Legjobb gyártmányú háztartási jégszekrények.
Képképzés, dísz- kiállítású lámpákkal.
Portalék és épület üvegezési vállalat.
Csillár petróleum házhoz szállítva

Nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri, tisztelettel

Lám Sándor

Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

Bortömlők

jótállással keményedés, penészgomba és
törődöttség ellen

Kuschnitzky és Grünhut

cs. és kir. udvari szállítóknál

Bécs, Budapest,

I. Schottenring 5. VI. Andrássy-ut 20.

Mindenmű pincze-kellékek, szivattyúk
és felszerelések.

Minták és árjegyzékek ingyen és
bérmentve.

Miután a **hegyaljai szőlők** is,
bő szüretet ígérnek,

Kicsinkó Antal,

ottani nagy bortermelő elhatározta,
hogy régebbi

asszu és szomorodni borait

a debreczeni piacon forgalomba hozza.
Kinek tehát igazán jó és valódi
szomorodni és tokaji asz-
szura szüksége van, forduljon

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedőhöz

Kossuth-utca.

20 kr.

egy kiló finom

Csemege-szőlő

3-4 kilós kosarakban

Szabó Lajos fiai

cézgnél.

DEBRECZEN, Tisza-palota.

Csemege-szőlő,

turkesztán- és kantalu-
dinnye befőzésre,
faj-körte és őszli baraczk
friss szedés kapható:

Czeglédy és Polgár

üzletében.

Hölgyek
figyelmébe!

Darvas Testvérek

Hölgyek
figyelmébe!

női- és gyermek-felöltő áruháza

megnyilt.

Debreczen, Főtér 55. szám alatt, a Hungária kávéház mellett.